

Sygn. akt III KS 15/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

w sprawie **M.K.**

oskarżonego z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 lipca 2018 r.,

skargi pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w O.,

z dnia 28 marca 2018 r., uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w O.,

z dnia 13 listopada 2017 r.,

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zarządza zwrot oskarżycielowi posiłkowemu G. Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W. wniesionej opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w O. oskarżyła M.K. o to, że w dniu 24 sierpnia 2015 r. w miejscowości S., na trasie K-53 nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w

ruchu lądowym – art. 16 ust. 1,2 i 22 ust. 1-5 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, w ten sposób, że jadąc w kierunku M. samochodem marki Renault Kangoo należącym do firmy Agencja Ochrony Osób i Mienia „G.”, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z kierunku przeciwnego pojazdowi marki Opel Vectra, kierowanemu przez D.S., w wyniku czego doszło do niekontrolowanego przemieszczenia się pojazdu w lewą stronę, zjazdu na lewe pobocze i uderzenia pojazdem w drzewo, w wyniku czego pasażerka B.S. doznała wielonarządowych obrażeń ciała, szczegółowo opisanych w akcie oskarżenia, skutkujących zgonem na miejscu zdarzenia, a pasażerka M.S. obrażeń w postaci poprzecznego, pełnego uszkodzenia rdzenia kręgowego na wysokości Th10, Th11 z niedowładem kończyn dolnych, złamania trzonu kości udowej z przemieszczeniami odłamów kostnych, krwiaka mięśnia gruszkowatego i pośladkowego po stronie prawej oraz ogólnych potłuczeń tj. obrażeń powodujących ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonej w postaci trwałego upośledzenia narządów ruchu i kalectwa, to jest o czyn z art. 177 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 13 listopada 2017 r., uznał oskarżonego M.K. w ramach zarzucanego czynu za winnego tego że w dniu 24 sierpnia 2015 roku w miejscowości S. na trasie K-53, nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym – art. 16 ust. 1,2 i art. 22 ust. 1 i 4 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, w ten sposób, że jadąc w kierunku M., samochodem marki Renault Kangoo należącym do firmy Agencja Ochrony Osób i Mienia „G.”, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z kierunku przeciwnego pojazdowi marki Opel Vectra, kierowanemu przez D. S., w wyniku czego wyżej wymieniony, chcąc uniknąć czołowego zderzenia pojazdów, wykonał prawidłowy manewr skrętu w prawo z częściowym zjazdem na pobocze prawe, a następnie skrętu w lewo, w wyniku czego doszło do niekontrolowanego przemieszczenia się pojazdu w lewą stronę, zjazdu na lewe pobocze i uderzenia pojazdem w drzewo, w wyniku czego pasażerka B.S. doznała wielonarządowych obrażeń ciała szczegółowo opisanych w części dyspozytywnej, skutkujących zgonem na miejscu zdarzenia, a pasażerka M.S. obrażeń w postaci poprzecznego, pełnego uszkodzenia rdzenia kręgowego na wysokości Th10, Th11 (pourazowe ognisko krwotoczne w rdzeniu kręgowym na poziomie Th10 – Th11 z następowymi

zmianami malacyjnymi rdzenia na tym poziomie) z niedowładem kończyn dolnych, złamania trzonu kości udowej z przemieszczeniami odłamów kostnych, krwiaka mięśnia gruszkowatego i pośladkowego po stronie prawej oraz ogólnych potłuczeń, to jest obrażeń powodujących ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonej w postaci trwałego upośledzenia narządów ruchu i kalectwa, po czym zbiegł z miejsca wypadku, to jest przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i za to skazał go na karę 5 lat pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, nakładając obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów organowi uprawnionemu – Staroście O. oraz orzekł o kosztach postępowania.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli obrońca oskarżonego i prokurator.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Skargę opartą na art. 539a § 3 k.p.k. wniosła pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego G. Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to art. 437 § 1 i 2 zd. 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 13 listopada 2017 r., i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania pomimo tego, że w sprawie nie zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości oraz art. 167 w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez nieuzupełnienie materiału dowodowego w zakresie wskazanym w uzasadnieniu, obejmującym zgromadzenie wszelkiej dokumentacji odnośnie miejsca zdarzenia i dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, który dokonałby oględzin miejsca zdarzenia. W konkluzji wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego G. Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. okazała się zasadna, co spowodowało konieczność uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w O. i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Skargę tę może wnieść również strona, która nie zaskarżyła wyroku sądu pierwszej instancji, na co wskazuje brak odesłania w art. 539f k.p.k. do art. 520§2 k.p.k., która może mieć *gravamen*, tak jak w tej sprawie, w uzyskaniu prawomocnego rozstrzygnięcia. Wskazany przepis art. 539a § 3 k.p.k. został niewątpliwie powiązany z przepisem art. 437 § 2 k.p.k. stanowiącym, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W realiach przedmiotowej sprawy powodem kasatoryjnego orzeczenia Sądu odwoławczego nie była żadna ze wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k. przesłanek.

Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wprawdzie wskazał na konieczność uzupełnienia przewodu sądowego, ale wyłącznie w zakresie obejmującym dołączenie materiału fotograficznego do protokołów oględzin miejsca zdarzenia, oględzin pojazdu oraz zewnętrznych oględzin zwłok na miejscu ich znalezienia, które to zdjęcia miały – jak wynika z tych protokołów – zostać zrobione na miejscu zdarzenia, a nie zostały natomiast dołączone do akt sprawy. Brak fotografii, w ocenie Sądu Okręgowego, uniemożliwia weryfikację zapisów zamieszczonych w wyżej wskazanych protokołach, co jest istotne w kontekście dozwolonej prędkości w miejscu wypadku. Jak wskazał Sąd Okręgowy, Sąd Rejonowy winien ustalić, czy w tamtym czasie na miejscu zdarzenia był znak ograniczający prędkość, na który wskazuje obrona. Następnie dopuścić dowód z opinii biegłego sądowego do spraw ruchu drogowego, celem dokonania rekonstrukcji czasowo-przestrzennej zdarzenia, z wykonaniem odpowiedniej grafiki komputerowej, sposobu przemieszczenia i poruszania się pojazdów, z uwzględnieniem topografii terenu, tak aby opinia miała charakter kompleksowy i wyczerpujący (zob. s. 6-7 motywów Sądu Okręgowego).

Powyższe stwierdzenia przeczą jednak stanowisku Sądu odwoławczego co do tego, że w sprawie zaistniały okoliczności z art. 437 § 2 k.p.k., uzasadniające

uchylenie orzeczenia pierwszoinstancyjnego. Sąd *ad quem* nie uznał za niezbędne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, skoro wskazał jedynie na konieczność dołączenia brakującego materiału fotograficznego i konieczność powołania po raz kolejny biegłego z zakresu ruchu drogowego. Jeżeli Sąd Okręgowy dostrzegał potrzebę poszerzenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego tylko w pewnym zakresie, to samodzielnie powinien ten materiał uzupełnić, a następnie dokonać jego stosownej oceny przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacjach. Od tego rodzaju oceny Sąd Okręgowy jednak się uchylił. To z kolei prowadzi do wniosku, że w zakresie zarzucanego oskarżonemu czynu nie wchodzi w rachubę wymieniona w art. 539a § 3 k.p.k. konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości. W sprawie nie zachodzi także żadna z wymienionych w art. 454 k.p.k. sytuacji ograniczających możliwość wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia reformatoryjnego.

Z tego względu zarzut naruszenia przez Sąd *ad quem* dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k. należało uznać za trafny.

O zwrocie oskarżycielowi posiłkowemu uiszczonej opłaty od skargi Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.